

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 89 1 P 033929 21 Rev
Banjaluka, 12.08.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Violande Šubarić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Opština I.I., zastupana po Pravobranilaštvu Republike Srpske, sjedište zamjenika I.S., protiv tuženih P.B., D.V. i P.V., svi iz I.S., zastupani po punomoćniku Č.B., advokatu iz P., radi određivanja naknade, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 P 033929 20 Gž od 24.11.2020. godine, na sjednici održanoj dana 12.08.2021. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 P 033929 20 Gž od 24.11.2020. godine se ukida i predmet se vraća tom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Sokocu, Odjeljenje u Istočnom Sarajevu broj: 89 1 P 033929 15 P od 05.03.2019. godine, tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se obavežu tuženi da tužiocu solidarno isplate iznos od 440,000,00 KM, na ime naknade isplaćene za predmetno zemljište sa zakonskom kamatom koja se računa o dana podnošenja tužbe i da mu naknade troškove postupka, odbačen je kao neosnovan, a tužilac je obavezan da tuženim naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 40.108,32 KM, u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 P 033929 20 Gž od 24.11.2020. godine žalba tužioca je odbijena i presuda Osnovnog suda u Sokocu, Odjeljenje u Istočnom Sarajevu broj: 89 1 P 033929 15 P od 05.03.2019. godine, potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi predlažu da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca da se tuženi solidarno obavežu da mu isplate iznos od 440,000,00 KM, na ime isplaćene naknade za zemljište, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, te zahtjev za naknadu troškova postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je rješenjem Opštine N.G., Opštinskog sekretarijata za stambene, imovinskopravne poslove i katastar nekretnina broj: ... od 27.01.1986. godine izuzeto iz posjeda ranijih vlasnika građevinsko zemljište društvene svojine označeno kao k.č.- 1121/2 u površini od 6.000 m², nastale od k.č. 1121 iz z.k. ul. 1184 k.o. B.G. ranije zemljišnoknjižno vlasništvo I.M. sa 1/2 dijela, I.B. sa 1/4 dijela i I.G. sa 1/4 dijela, u svrhu dodjele Zavodu ... grada S. radi uređenja zemljišta za izgradnju naselja D. – IV faza, te konstatovano da će se pitanje naknade raspravljati odvojeno, po pravosnažnosti tog rješenja; da je rješenjem Uprave B.L. PJ I. I. broj: ... od 19.06.2013. godine, pravosnažno sa danom 03.07.2013. godine, utvrđeno da je sa danom 01.12.2006.godine kao danom stupanja na snagu Zakona o građevinskom zemljištu ("Službeni glasnik RS" broj 112/06, dalje: ZGZ), po sili zakona prestalo državno vlasništvo na građevinskom zemljištu k.č. broj 1121/2 Livada B. u površini od 4.602 m² upisane u z.k. ul. broj 4601 k.o. B.G., po stanju iz z.k. knjiga sa pravom korištenja P. (rođ. I.) M. kćeri G. sa 1/3 dijela, D. (rođ. I.) V. kćeri G. sa 1/3 dijela i P. (rođ. I.) V. kćeri G. sa 1/3 dijela, što po novom promjeru odgovara k.č. broj 3769/29, 2316/2 i 2327/3 k.o. D., a tačkom 3. navedenog rješenja konstatovano da će se po pravosnažnosti ovoga rješenja na nekretninama iz tačke 1. brisati pravo posjeda opštine I.I., te upisati ranije stanje u korist P.(V.) B. sa 1/3 dijela, D.(rođ. I.) V. kćeri G. sa 1/3 dijela i P. (rođ. I.) V. sa 1/3 dijela; da je rješenjem Općinskog suda u Sarajevu od 27.06.2013. godine kojim je na osnovu pravosnažnog rješenja Uprave B.L. i presude Vrhovnog suda Republike Srpske 14 0 U 001100 11 Uvp od 29.11.2012. godine, dozvoljen otpis parcele k.č. broj 1121/2 pov. 46a 02m² iz z.k. ul. 11948 k.o. G.B. i upis iste u z.k. ul. 4601 k.o. G. B. u korist P.(V.) B. sa 1/3 dijela, D.(rođ. I.) V. kćeri G. sa 1/3 dijela i P. (rođ. I.) V. sa 1/3 dijela; da iz Sporazuma o naknadi zaključenom na zapisniku Opštine N.G., Opštinskog sekretarijata ... dana 09.07.1986. godine slijedi da se I.Đ. raniji vlasnik saglasio da mu se na ime izuzetog zemljišta isplati ukupno 2.302.065 dinara, čime su riješeni svi imovinsko pravni odnosi, u roku od 15 dana od dana potpisivanja sporazuma, te da je nalogom Opštinskog sekretarijata ... Opštine N.G.S. od 14.07.1986 godine dat nalog za isplatu Opštinskoj komisiji za privredu i budžet da se predniku tuženih, I.G., isplati naknada u iznosu od 2.302.065 dinara; da su da iz nalaza vještaka građ. struke Š.D. slijedi da ukupna vrijednost nekretnina za izuzetih 6.000 m² iznosi 440.000,00 KM, koju procjenu je vještak dao komparativnom metodom cijeneći da se predmetno zemljište nalazi u zoni aktivnog tržišta; da iz nalaza vještaka ekonomske struke valorizacija navedenih sredstava kako je utvrđeno iz sporazuma, u sadašnjem trenutku iznosi 814,62 KM, a u dijelu zatezne kamate taj iznos je 3.239,24 KM tako da ukupan iznos glavnice i zakonske zatezne kamate iznosi 4.053,86 KM.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je odbacio postavljeni tužbeni zahtjev nalazeći da tužilac ni jednim dokazom nije dokazao da je došlo do isplate naknade za izuzeto zemljište predniku tuženih, a da se takav zaključak ne može izvesti iz zapisnika Opštinskog sekretarijata za ... od 09.07.1986 godine o sporazumu o naknadi da se ranijem vlasniku za izuzeto zemljište isplati naknada u iznosu od 2.302.065 dinara, jer nije dokazao da je došlo do isplate naknade za izuzeto zemljište predniku tuženih, a sam sporazum o naknadi kao i nalog za isplatu ne mogu predstavljati dokaz ukoliko ne postoji dokaz da su novčana sredstva

koja su bila predmet sporazuma ista i prebačena predniku tuženih I.G., niti postoji dokaz da je prednik tuženih I.G. primio navedena rješenja i sporazume.

Pored toga, zaključuje da iz provedenih dokaza proizilazi da je Opština I.I. vršila određena ulaganja u predmetno zemljište, po osnovu zaključenih ugovora o izvođenju radova sa odgovarajućim firmama, da je tužilac opredjelio svoj tužbeni zahtijev tvrdeći da je izuzeto zemljište površine 6.000 m², a da iz dokaza koji su provedeni proizilazi da tužilac tuženim vratilo zemljište površine 4.602 m², obzirom da je preko jednog dijela zemljišta sagrađena saobraćajnica nakon 01.12.2006. godine.

Konačno, polazeći od navedenog prvostepeni sud smatra osnovanim prigovor nedostatka aktivne legitimacije, imajući u vidu da Opština N.G. S., još uvijek egzistira i postoji, da je ista bila u postupku izuzimanja neizgrađenog građevinskog zemljišta, a da ta prava nisu prenesena na Opštinu I.I..

Odlučujući o žalbi tužioca drugostepeni sud je žalbu odbio i prvostepenu presudu potvrdio, temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Obrazložio je da je i po ocjeni tog suda, pravilno prvostepeni sud odlučio kada je odbio tužbeni zahtjev tužioca, te je prvostepeni sud na osnovu provedenih dokaza i utvrđenih činjenica dao valjane razloge zašto smatra da je neosnovan tužbeni zahtjev (iako je prvostepeni sud u izreci konstatovao da odbacuje tužbeni zahtjev, ali su pravne posljedice ovakve odluke prvostepenog suda takve prirode da ne idu na štetu tužioca), koje razloge u cjelosti prihvata i drugostepeni sud, te da u smislu člana 291. ZPP, o stvarnoj legitimaciji stranka u sporu sud vodi računa po službenoj dužnosti, a da su stranke dužne da iznesu sve činjenice, na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i izvode dokaze kojima se utvrđuju te činjenice, te da tužilac, kako to pravilno zaključuje prvostepeni sud nije dokazao da je došlo do isplate naknade za izuzeto zemljište.

Pobijana presuda nije pravilna.

Odredbom člana 221. ZPP propisano je da drugostepeni sud ispituje prvostepenu presudu u onom dijelu u kome se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 2. tačka 2, 3, 8, 9, 12. i 13. ovog zakona koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje.

Ovom odredbom je propisano u kojim granicama se kreće drugostepeni sud kada ispituje zakonitost i pravilnost prvostepene presude povodom izjavljene žalbe. Ispitujući zakonitost i pravilnost prvostepene presude u pobijanom dijelu, drugostepeni sud se kreće u granicama razloga koje je stranka iznijela u žalbi (član 208. ZPP).

Revizija tužioca osnovano ukazuje da je drugostepeni sud počinio povrede odredaba parničnog postupka iz člana 191. ZPP jer se uopšte nije bavio žalbenim navodima tužioca, prije svega nije obrazložio zašto je prihvatio zaključak prvostepenog suda, koji je osporavan žalbom tužioca, da tužilac nije aktivno legitimisan za vođenje ove parnice, o čemu je tužilac u žalbi navodio da sama činjenica da je Opština N.G. isplatila naknadu ne znači da tužilac nije aktivno legitimisan, jer da su prava i obaveze Opštine N.G. zbog ratnih dešavanja i teritorijalnog

razgraničenja prešle na Opštinu I.I., koja je vršila i ulaganja u zemljište i na čijoj teritoriji se nalazi predmetno zemljište i da su tuženi kod Uprave I.I. i vodili postupak za vraćanje nekretnina, a ne kod Opštine N.G..

Pored toga, tužilac je u žalbi ukazivao i na povrede odredaba postupka koje se odnose na to da nakon što je zaključena glavna rasprava sud nije mogao „odbaciti“ tužbeni zahtjev; da je na pripremnom ročištu 24.04.2017. godine tužilac predložio između ostalog (a sud nije odbio, što znači da je prihvatio) da se izvede i dokaz čitanjem Finansijske kartice SO N.G., a da na glavnoj raspravi nije proveden taj dokaz, o čemu se takođe nije izjasnio drugostepeni sud, već je prihvatio zaključak prvostepenog suda bez obrazloženja i analize izvedenih dokaza, zbog čega je takva odluka nejasna, pa se revizijom osnovano ukazuje da je obrazloženje pobijane presude nerazumljivo, zbog čega se ista po izjavljenoj reviziji ne može ispitati.

Odredbom člana 8. ZPP propisano je da sud odlučuje koje će činjenice uzeti kao dokazane na osnovu slobodne ocjene dokaza, te da će savjesno i brižljivo cijeliti svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno. Takođe, odredba člana 191. stav 3. ovog zakona kaže da izreka presude sadrži odluku suda o usvajanju ili odbijanju pojedinih zahtjeva koji se tiču glavne stvari i sporednih traženja, dok je odredbom člana 191. stav 4. ZPP propisano da će sud u obrazloženju odluke izložiti zahtjeve stranaka i njihove navode o činjenicama na kojima se ovi zahtjevi zasnivaju, dokaze i ocjenu dokaza, kao i propise na kojima je sud zasnovao svoju odluku.

Imajući u vidu razloge konkretne pobijane drugostepene presude i razloge i sadržaj izjavljene žalbe, po ocjeni ovog suda revident osnovano ukazuje da drugostepeni sud nije ocijenio žalbene navode, čime je počinio povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP, a u vezi sa odredbom člana 231. ovog zakona, što je bilo od uticaja na donošenje pravilne i zakonite odluke.

Zadatak obrazloženja sudske odluke je da iznese subjektivne i objektivne elemente spora, objasni razloge zbog kojih je sud donio odluku sadržanu u izreci presude i na taj način pruži podlogu za kontrolu pravilnosti i zakonitosti odluke koju vrši instancioni sud povodom uloženog pravnog lijeka. Drugostepeni sud u obrazloženju odluke treba cijeliti žalbene navode koji su od odlučnog značaja i označiti razloge koje je uzeo u obzir, jer drugostepena odluka u stvari sadrži odgovor drugostepenog suda na razloge žalbe. Stoga se iz obrazloženja drugostepene odluke treba vidjeti koje je žalbene razloge drugostepeni sud usvojio, a koje nije i zbog čega.

Pravo na kvalitetno obrazloženu sudsku odluku nalazi se u primjeni člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama koji štiti pojedinca od proizvoljnosti, jer sudska odluka treba da sadrži razloge koji su dovoljni da odgovore na suštinske aspekte, činjenične i pravne, supstancijalne ili proceduralne, na argumentacije iznesene od stranaka u sporu.

Kako je drugostepeni sud u rješavanju ove pravne stvari propustio ocijeniti žalbene navode i utvrditi odlučne činjenice koje su od značaja za presuđenje, valjalo je pobijanu presudu na temelju odredbe člana 249. stav 1. ZPP, ukinuti i predmet vratiti drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će, imajući u vidu razloge navedene u ovom rješenju, pravilnom primjenom materijalnog i procesnog prava odlučiti o izjavljenoj žalbi i donijeti na zakonu zasnovanu odluku, za koju će dati jasne i logične razloge.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić